2021-009

Nota Beselare Warden Oomlaan

Programma van maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Timothy SAEY

18-2-2021

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Warden Oomlaan te Beselare (Zonnebeke) (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota[1] bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat geofysisch onderzoek en een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van deze vooronderzoeken beschreven.

Het geofysisch onderzoek en het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een eenvoudige verticale stratigrafie. Het geofysisch onderzoek werd uitbesteed aan 3DSoil en uitgevoerd door Timothy Saey. Nadien werden de resultaten hiervan uitgeschreven en werd een hypothesekaart opgesteld. Bij het geofysisch onderzoek werden bomkraters en metalen anomalieën herkend waaronder een tientallen mogelijke explosieven. Het sleuvenplan werd deels aangepast aan deze resultaten. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 10 parallelle NW-ZO georiënteerde sleuven en werd aangepast naar 11 sleuven, volgsleuven en kijkvensters. Enkele sleuven werd licht aangepast in oriëntatie om op die manier een bepaalde anomalie te doorsnijden. Elke anomalie die op een sleuftracé gelegen was, werd eerst met GPS uitgezet en aangegeven met een rood buisje. Deze werden in eerste instantie voor gecontroleerd of werden voorzichtig machinaal benaderd en gecontroleerd met de metaaldetector onder begeleiding van de ontmijner. Bij een positieve hit (explosief) werd deze veilig gesteld door de ontmijner. Via deze onderzoeksmethodiek kon in de meest veilige omstandigheden het sleufonderzoek uitgevoerd worden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om de aan- of afwezigheid van sporen te verifiëren. Het sleuvenonderzoek werd geassisteerd door een ontmijner die tijdens het onderzoek de explosieven benaderde en veilig stelde. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De oppervlakte van de onderzoekszone bedraagt ca. 9106m². Het terrein was matig nat, in gebruik als weiland en goed toegankelijk. Van het projectgebied werd 955m² (10,5%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 122m² (1,2%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald (11,7%). Ondanks deze iets lagere dekkingsgraad kon een goed beeld verkregen worden van het archeologisch potentieel, alsook op de waargenomen anomalieën bij het geofysisch onderzoek.

[1] https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/14785

Volgens de resultaten van het bureauonderzoek waren voornamelijk sporen uit de Eerste Wereldoorlog te verwachten, in hoofdzaak bomkraters. Luchtfoto's en *trenchmaps* toonden geen structurele elementen aan binnen de grenzen van de onderzoekszone. Enkel in het noordwesten, buiten de onderzoekszone, is een Duitse bunker aanwezig.

Het archeologisch vooronderzoek bestond uit twee delen, meer bepaald een geofysisch onderzoek gevolgd door een proefsleuvenonderzoek. Op basis van de resultaten van het geofysisch onderzoek werd het sleuvenplan bijgesteld worden. Het geofysisch onderzoek toonde immers enkele potentiële metaalanomalieën aan, mogelijke springtuigen uit de Eerste Wereldoorlog, en plaatselijke grondvariaties ten gevolge van bominslagen, alsook een rechtlijnigere anomalie (mogelijke loopgraaf). Het proefsleuvenonderzoek bevestigde het geofysisch onderzoek waarbij tientallen bomkraters werden opgetekend, alsook een twintigtal explosieven en ontstekers. Oudere sporen werden niet geattesteerd.

De kenniswinst (uitsluitend bomkraters uit de Eerste Wereldoorlog) werd reeds bereikt tijdens het vooronderzoek waardoor **geen verder onderzoek** meer dient te gebeuren.

Het archeologisch ensemble wordt voorlopig bewaard bij Acke & Bracke Archeologie. Na afronding zal het ensemble definitief bewaard worden, volgens de bepalingen van de Code van Goede Praktijk, bij de initiatiefnemer.